

14 VEELGESTELDE VRAGEN

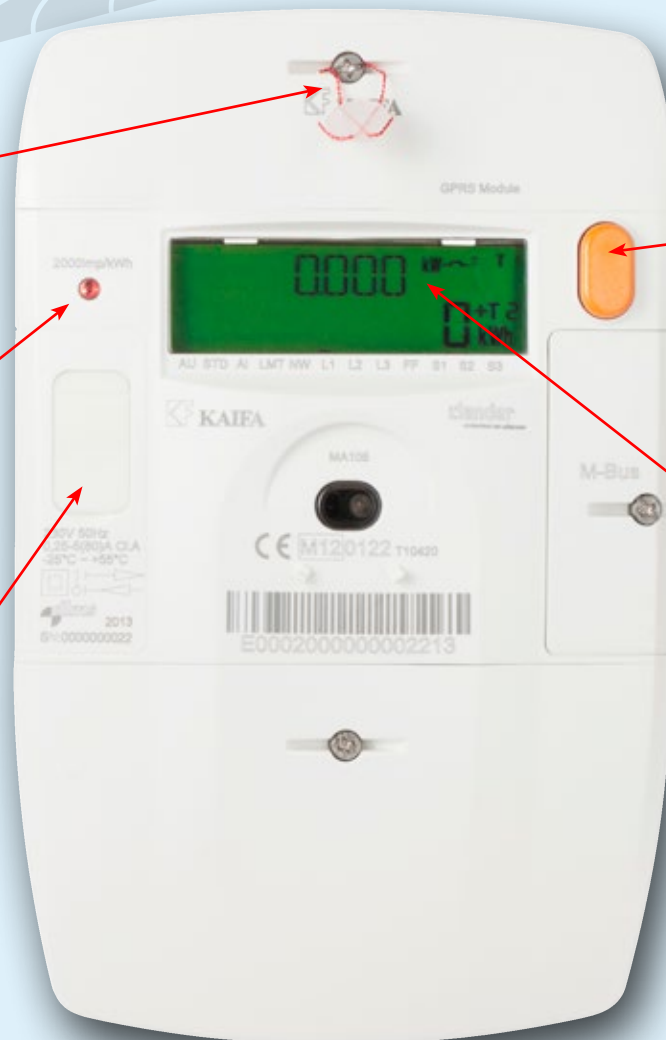
Hoe zit het met de slimme meter?

Een digitale elektriciteitsmeter waarmee standen doorgeven niet meer nodig is. Dat klinkt slim en handig, maar consumenten zitten nog met veel vragen. We beantwoorden hier de meestgestelde.

Verzegeling; verbreken is gevaarlijk en verboden.

Het controle-lampje knippert als je stroom verbruikt of teruglevert; hoe meer, hoe sneller

Aansluiting voor energieverbruiksmanager (P1-poort)

Met deze knop kun je door de meterstanden en de informatie over het uitlezen van de meter heen lopen

De verschillende meterstanden worden in vaste volgorde getoond. Via codes is ook andere informatie zichtbaar; raadpleeg de handleiding voor de betekenis

TOON, ANNA, NEST EN CO

De term 'slimme meter' zorgt vaak voor verwarring met andere producten. Zo zijn Anna en Nest slimme thermostaten; iets heel anders, want daarmee stel je de verwarming in, en ze hangen niet in de meterkast.

Toon is een ander type slimme thermostaat, die tevens 'energieverbruiksmanager' is. Verbruiksmanagers houden je energieverbruik gedetailleerd bij en helpen met besparen. Sommige van deze energieverbruiksmanagers halen de daarvoor benodigde gegevens direct uit de (slimme) meter. Dat gaat dan via een kastje dat je aan de zogenoemde 'P1'-poort koppelt. Andere halen de verbruiksgegevens binnen via de netbeheerder (de maximale uitleesfrequentie is dan elk kwartier voor stroom en elk uur voor gas).

Dat uitlezen op afstand mag alleen als je daarvoor expliciet toestemming geeft aan de aanbieder.

Zie consumentenbond.nl/verbruiksmanagers

1 HOE WERKT DE SLIMME METER?

De slimme meter houdt je stroomverbruik bij, en als je zonnepanelen hebt ook hoeveel stroom je teruglevert. Bij plaatsing vervangt hij de oude energiemeter. Het 'slimme' van de meter is dat hij draadloos communiceert met de netbeheerder, waardoor meterstanden doorgeven of schatten niet meer nodig is. Het doorsturen van de meterstanden gaat via het mobiele telefoonnetwerk (GPRS of CDMA), niet via wifi en er is dus geen internetverbinding nodig. De meter gebruikt hiervoor de 'P3'-poort (dataverbinding met de netbeheerder). Je kunt ook zelf een energieverbruiksmanager aan de slimme meter koppelen die meterstanden via de 'P1'-poort uitleest.

2 IS HIJ ALLEEN VOOR STROOM OF OOK VOOR GAS?

De slimme meter is een elektriciteitsmeter, maar hij geeft ook de standen van de gasmeter door. Oude gasmeters kunnen niet met de slimme meter communiceren; de netbeheerder vervangt die gelijktijdig met de elektriciteitsmeter.

3 WIE KRIJGT EEN SLIMME METER EN WANNEER?

De Europese Commissie heeft bepaald dat in 2020 80% van de huishoudens een slimme energiemeter moet hebben. In Nederland zijn de netbeheerders in 2015 begonnen met de grootschalige uitrol van de slimme meter. Inmiddels hebben 3 miljoen huishoudens een slimme meter, en jaarlijks komen daar meer dan een miljoen bij. Je krijgt een brief van de netbeheerder als je aan de beurt bent.

4 WAT VINDT DE CONSUMENTENBOND ERVAN?

De slimme meter biedt voordelen en daarom raden we aan om hem te

“ Met de slimme meter is het niet meer nodig om meterstanden door te geven”

accepteren. We hebben in het verleden wel een aantal randvoorwaarden gesteld. Zo vinden wij dat de slimme meter niet tot hogere kosten voor consumenten mag leiden en al helemaal niet de veiligheid en privacy in gevaar mag brengen. Oorspronkelijk zou er een digitale 'uit-knop' op de slimme meter komen, waarmee netbeheerders op afstand iemand kunnen afsluiten. Onder andere dankzij de Consumentenbond is dit niet doorgegaan. Het risico dat kwaadwillende hackers de stroom in huis kunnen uitschakelen vonden we te groot. Ook hebben we bereikt dat het niet strafbaar is om de slimme meter te weigeren (zie vraag 5) en dat het uitlezen van de meter standaard eens per twee maanden in plaats van elk kwartier gebeurt. Consumenten die de meter accepteren kunnen deze 'administratief uit' laten zetten (zie vraag 9) wat wil zeggen dat de meterstanden niet op afstand uitgelezen worden. Uit regelmatige tests van onder meer de Radboud Universiteit blijkt dat de slimme meter goed beveiligd is. Maar op privacygebied hebben we nog wel wat wensen (zie vraag 10). We blijven de ontwikkelingen in elk geval op de voet volgen en hebben regelmatig contact met Netbeheer Nederland over onduidelijkheden en problemen.

5 MOET IK DE METER ACCEPTEREN OF KAN IK WEIGEREN?

Weigeren kan; het betekent wel dat >>

“ Bij de installatie van zonnepanelen kun je de slimme meter kosteloos met voorrang laten plaatsen”

als je later toch een slimme meter wilt, bijvoorbeeld omdat de huidige meter defect raakt, deze niet meer kosteloos geplaatst wordt. De kosten voor het later alsnog laten plaatsen van een slimme meter zijn gelijk aan de kosten voor plaatsing met voorrang, momenteel €72,60. Voor wie geen gasaansluiting heeft kost plaatsing van de slimme meter alleen voor elektriciteit maximaal €67,76. Bij het installeren van zonnepanelen is de plaatsing met voorrang – dus voordat je adres regulier aan de beurt zou komen – gratis. Ook bij nieuwbouw en bij grootschalige renovatie rekent de netbeheerder geen kosten. Houd wel rekening met een wachttijd van maximaal drie maanden.

6 **MAAK IK EXTRA KOSTEN DOOR DE SLIMME METER?**

Nee. Het (zeer geringe) stroomverbruik van de meter zelf zit ‘voor de meter’ en komt voor rekening van de netbeheerder. Ook de meterhuur blijft gelijk. De ACM (Autoriteit Consument & Markt) bepaalt jaarlijks de maximale huurprijs voor energiemeters. Voor diensten en producten die gebruikmaken van de slimme meter, denk aan verbruiksmanagers met een display in de woonkamer of een app op de smartphone, kunnen aanbieders natuurlijk wel geld rekenen. Dat gaat buiten de netbeheerder om (zie het kader op pagina 93).

7 **WIE IS MIJN NETBEHEERDER?**

Door op eancodeboek.nl je postcode en huisnummer in te vullen, kun je zien wie de netbeheerder is.

8 **HOE VAAK WORDEN DE METERSTANDEN UITGELEZEN EN KAN IK ZE ZELF NOG OPNEMEN?**

Netbeheerders lezen de meterstanden standaard 6 keer per jaar uit. Deze ‘tussenstanden’ gebruikt de energieleverancier om je een tweemaandelijks kosten- en verbruiksoverzicht te sturen. Vanaf 2018 wordt dit een maandelijks overzicht en dus 12x per jaar uitgelezen. Zo kan de jaarnota zonder geschatte standen opgesteld worden. Zelf de meterstanden opnemen kan gewoon op het display van de meter, net als bij andere niet-slimme meters.

9 **KAN IK HET UITLEZEN LATEN STOPZETTEN? ZO JA, WAT KOST DAT?**

Wie de slimme meter aangeboden krijgt, kan kosteloos kiezen of deze ‘administratief aan’ of ‘administratief uit’ gezet wordt. In dat laatste geval leest de netbeheerder geen meterstanden uit, die moet je dan zoals voorheen jaarlijks zelf doorgeven. Wil je later op deze keuze terugkomen? Dan rekent de netbeheerder daar niets voor. Als de meter ‘administratief uit’ staat, kan de netbeheerder nog wel contact met de meter maken voor onderhoud en beheer (zie vraag 12).

10 **IS OP PRIVACY-GEBIED NU ALLES IN ORDE?**

Er zijn nu aparte gedragscodes voor de netbeheerders en voor energieleveranciers en ODA’s (onafhankelijke dienstenaanbieders, bijvoorbeeld de leverancier van een verbruiksmanager, zie het

kader op pagina 93). Dat maakt dat het niet makkelijk te achterhalen is wie wanneer en onder welke voorwaarden gegevens van je meter kan zien.

De Consumentenbond wil één heldere gedragscode voor alle genoemde partijen. Daarnaast vinden we dat netbeheerders huishoudens moeten informeren over welke leveranciers en ODA’s toegang tot hun meterstanden hebben. Nu hoeven deze partijen alleen aan de netbeheerder te melden dat de consument ze expliciete toestemming gegeven heeft om de standen uit te lezen (bijvoorbeeld voor een verbruiksmanager/app). Als je de toestemming intrekt, is het momenteel niet mogelijk om te controleren of deze partij zich hieraan houdt.

11 **GA IK DANKZIJ DE SLIMME METER ENERGIE BESPAREN?**

Met alleen de slimme meter ga je nog niet besparen. De meter zelf zorgt niet voor een gedragsverandering, en velen zullen de tweemaandelijks verbruiksoverzichten van de energieleverancier niet goed bestuderen. We adviseren om dat wel te doen, want zo kun je makkelijker en sneller checken of je verbruik onverwacht omhooggaat. Energieleveranciers ondernemen geen actie als je verbruik opeens sterk stijgt; je moet dat zelf in de gaten houden. Wel kun je allerlei handige verbruiksmanagers aan de slimme meter koppelen. Het inzicht dat je daarmee krijgt in je energieverbruik kan stimuleren om te gaan besparen.

12 **WELKE ANDERE VOORDELEN BIJDT DE SLIMME METER?**

Netbeheerders kunnen dankzij de slimme meters storingen sneller en goedkoper opsporen en verhelpen. De netbeheerder hoeft namelijk niet

DAG- EN NACHTTARIEF

Voor een contract met dubbel-tarief is een meter met twee telwerken nodig. Enkeltarief is mogelijk bij meters met één telwerk en bij meters met twee telwerken. Energieleveranciers zijn niet verplicht om mee te werken aan een overgang van enkel-naar dubbeltarief of andersom, want zo'n wijziging geldt als een nieuw contract. Sommige leveranciers bieden alleen enkeltarief aan. Dubbeltarief is pas voordeliger als je meer dan 30% tot meer dan 55% van je stroom na 23 uur of in het weekend verbruikt; het exacte percentage is afhankelijk van de leverancier. Zie consumentenbond.nl/dagennachttarief

Het wel of niet accepteren van de slimme meter heeft in principe niets te maken met enkel- of dubbeltarief. Door technische ontwikkelingen in het hoogspanningsnet kunnen enkele niet-slimme meters geen onderscheid meer maken tussen stroomverbruik in daluren en daarbuiten. Wil je het dubbel-tarief blijven gebruiken dan moet je in dat geval wel overschakelen naar de slimme meter. Als je de meter 'administratief uit' laat zetten (zie vraag 9), wordt het een 'niet-slimme' digitale meter.

meer te wachten op enkele telefonische meldingen over stroomuitval in een wijk. Of in 20 tuinen te graven om een loszittende verbinding in het wijknet te vinden. Ook (brand) onveilige situaties, zoals het illegaal aftappen van stroom, lopen eerder in de gaten, bijvoorbeeld omdat slimme meters van buurtbewoners dan afwijkende netspanningswaarden laten zien.

En verder kunnen netbeheerders dankzij de data uit slimme meters efficiënter werken aan de toekomst van ons elektriciteitsnet. Geanonimiseerde gegevens laten bijvoorbeeld zien welke wijken vooroplopen met de aanschaf van elektrische auto's. In plaats van in een groot gebied meteen dikkere kabels aan te leggen kan de noodzakelijke verzwaring van het net dan veel lokaler plaatsvinden. Dat bespaart de netbeheerders, en daarmee ook de consument, heel wat geld.

13 HOE GAAT DE SLIMME METER OM MET ZONNE-STROOM?

De slimme meter heeft gescheiden telwerken voor levering en teruglevering. Als je zonnepanelen hebt, verrekent de energieleverancier de teruggeleverde stroom met de afgenomen stroom. De slimme meter houdt niet de totale productie van de zonnepanelen bij, omdat je een deel van die stroom direct zelf verbruikt (die gaat niet 'door' de meter). De totale productie kun je bijhouden via de zonnepanelen, maar voor een correcte energienota is dat niet nodig.

14 VOLGENS MIJ KLOPPEN MIJN METERSTANDEN NIET, WAT NU?

De 'tussenstand' op het tweemaandelijks overzicht kan hoger uitpakken dan je verwacht op basis van je 'normale' jaarverbruik. Bij-

voorbeeld omdat het de afgelopen twee maanden winter was. Maar op de jaarrekening wordt dit gecorrigeerd. Als de vorige meter een erg oude draaischijfmeter was, kan die in de loop der tijd langzamer zijn gaan draaien. De meterstanden van de afgelopen jaren waren dan eigenlijk te laag. Je hoeft natuurlijk niet met terugwerkende kracht bij te betalen, maar het gemeten verbruik volgens de nieuwe meter kan bij gelijke omstandigheden wat hoger liggen.

Uit onderzoek van de Universiteit Twente blijkt dat sommige typen slimme meters onder extreme omstandigheden te hoge meterstanden (voor stroom, niet voor gas) kunnen aangeven. Netbeheer Nederland, de brancheorganisatie van de netbeheerders, heeft in een aanvullend onderzoek echter geen enkel huishouden gevonden waarbij dit verschijnsel zich voordeed. Maar andere defecten aan de meter zijn ook mogelijk. Check bij twijfel het stappenplan van Netbeheer Nederland op consumentenbond.nl/slimmemeter.

Als de eerste stappen van dit plan geen verklaring opleveren, kan de netbeheerder een gespecialiseerde doormeting bij je thuis doen. De kosten hiervoor zijn op het moment dat we dit artikel schrijven tijdelijk verlaagd naar €100. Je hoeft niet te betalen als de meter inderdaad niet goed blijkt te zijn. <<

“ Dankzij slimme meters kunnen netbeheerders storingen sneller en goedkoper opsporen en verhelpen ”

SMAAKT DIT NAAR MEER?

Ontdek gratis 2 maanden* lang alle tests en tips van de Consumentenbond.

Ja, ik wil gratis kennismaken

Ik ontvang liever de nieuwsbrief

*) maandelijks opzegbaar, ook tijdens de eerste 2 maanden